

မြန်မာ့ဝိညာဏ်တက္ကသိုလ်

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ဦးကြီး

၏

ပရောဂျက်

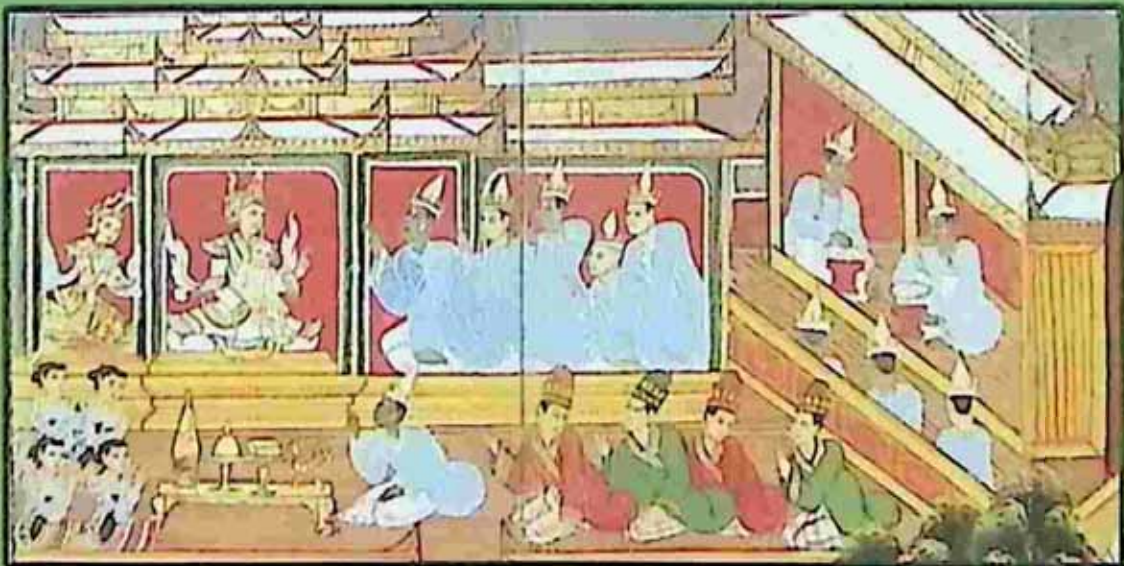

mgyoe.com

ပြည်ရားခြည်ရား၊ ရှိသောခါဝယ်၊ မျက်နှာအပ်လွှဲ၊
 ကိုရပ်ကလျက်၊ ကျော်ဆဲလှိုက်ရာ၊ မျှမြေမြင့်၊
 သောင်းခွင်ခြုံရိပ်၊ မဏ္ဍာလိပ်စက်၊ တံတံအနာဂတ်၊
 ခပ်အပ်သံမြိုင်၊ ကောင်းကင်ခိုးမြေ၊ ရေလေမဟူ၊
 မတူသေလော၊ ဝကြောစုတ်ချင်း၊ ကျယ်စန်းပညာ၊ သမ္ဘဝမြိုးမြိုင်၊
 တန်ခိုးပွင့်ဆည်း၊ ပာဇ်သားစော၊ မတိမတော်။ ။

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်သည်
 ထိမိပေါ်လွင်လှသော အဖွဲ့များဖြင့် လည်းကောင်း၊
 ခေတ်ကာလ ဗဟုသုတများဖြင့် လည်းကောင်း၊
 နန်းတွင်းရေးများကို လည်းကောင်း
 ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြသော ပြဇာတ်တစ်စောင်ဖြစ်၍
 ဟာသရသလည်း မကင်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။
 ထို့ကြောင့် ဦးကြင်ဥအား ပြဇာတ်ပါရဂူဟု
 အထူးချီးကျူး မှတ်တမ်းတင်ထိုက်ပေတော့သတည်း။ ။

ပုံနှိပ်ခြင်း
 ပထမအကြိမ် - (၂၀၁၉) ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်
 (ဇွန် ၂၀၁၉)
 အုပ်ရေ [၈၀၀]

ထုတ်ဝေသူ
 ဒေါ်ခင်အေးမြင့်၊ ရာပြည့်စာပေ [၀၀၆၆၀]
 ၂၀၆၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
 ဦးလင်းစာနည်၊ သီရိဂုဏ်ဝေပုံနှိပ်တိုက် [၀၁၄၃၇]
 ၃၂၊ ၅၃ လမ်း၊ ၂ ရပ်ကွက်၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာပုံ: ပန်းချီနှင့်ဒီဇိုင်း
 ပန်းချီမောင်ကျော် နှင့် လင်းစာနည်

တန်ဖိုး
 ၁၅၀၀ ကျပ်

သတိပေးပါသည်

ဤစာအုပ် ထုတ်လုပ်ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံသည် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ မူပိုင် ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အညွှန်း၊ စာအုပ်ဝေဖန်ချက် ရေးခြင်းမှ လွဲ၍ ယခု ပုံစံအတိုင်း စာတစ်အုပ်လုံးကို ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်စေ အခြားသော မည်သည့်ပုံစံသို့မျှ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ သုံးစွဲခွင့် မပြု။

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်

နိဒါန်း

ဦးကြင်ဥ ရေးသားသော မဟော်ပြဇာတ်ကို ရန်ကုန်မြို့၊ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်
 တိုက်မှ သက္ကရာဇ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်၌ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့
 ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရာ၌ စလေဦးပုညရေး မဟော်ပြဇာတ် ဟူ၍ ပထမ၌ မှားယွင်း
 ဖော်ပြခဲ့လေ၏။ “မန္တလေး ရတနာပုံ ပထမ မြို့တည် နန်းတည် ဆဒ္ဒန်
 ဆင်မင်းသခင် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးသည် ရွှေ
 လက်ထက်တော်ရောက် ပညာရှိကဝိအမော် ထင်ပေါ်ကျော်စောသော စလေ
 ဆရာကြီး ဦးပုည စီရင်အပ်သော မဟော်ပြဇာတ်” ဟူ၍ ကမ္ပည်းထိုးထား
 လေ၏။ သို့သော် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်မြို့၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်မှပင်
 ထို ပုံရိုက်စာများကို အဖုံးအသစ်ဖြင့် “မဟော်ပြဇာတ်-ဦးကြင်ဥ” ဟူသော
 အမည်ဖြင့် ရောင်းချခဲ့လေ၏။ ထိုပုံနှိပ်မှု စာအုပ်များသည် တစ်မူတည်း
 သာ ဖြစ်ပြီး သတ်ပုံ အချွတ်အယွင်း များလှလေသည်။ ထို့ကြောင့် မဟော်
 ပြဇာတ် မူကောင်းမူသန့်ကို သက္ကရာဇ် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ကပင် စတင်ရှာဖွေ
 ခဲ့ပေသည်။ မူကွဲကိုကား ယနေ့တိုင် မတွေ့ရှိရသေးချေ။ သို့သော် မဟော်
 ပြဇာတ် သီးခြား အသစ် ပုရပိုက်ကို သက္ကရာဇ် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၌ တွေ့ရှိလေ
 သည်။ ထိုပြဇာတ်ကို သက္ကရာဇ် ၁၂၃၄ ခုနှစ်၌ ရေးကူးကြောင်း ရေးမှတ်
 ထား၍ ရေးသူ ပြဇာတ်ဆရာ၏ အမည်နာမကား မပါရှိချေ။ ရေးသားသူ
 ဦးကြင်ဥပေလော၊ ဦးပုညပေလောဟု ဝေဖန်သုံးသပ် တင်ပြကာ ပထမ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အဆင့်၌ ဦးပုညပင် ဖြစ်တန်ရာပေသည်ဟု ယူဆပြီး မန္တလေးတက္ကသိုလ် သုတေသနအဖွဲ့ စာစဉ် (၈) အဖြစ် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ဒေါက်တာ ထင်အောင်၏ မြန်မာပြဇာတ်၌ ယခု တည်းဖြတ်သော မဟော်ပြဇာတ် ကိုပင် ဦးကြင်ဥ၏ ပြဇာတ်အဖြစ် လေ့လာတင်ပြထားလေ၏။ စာပေအရ လည်း ဦးကြင်ဥ၏ ပြဇာတ် စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ ဦးကြင်ဥ သည် မဟော်ပြဇာတ်ကို ရေးသားရာ၌ မဟော်သဇာ ဝတ္ထုကို အမှီပြု၍ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဇာတ်ဝတ္ထု တစ်ခုလုံးကို ပြဇာတ်အဖြစ် ရေးသားတင်ပြခြင်း မဟုတ်ချေ။ ပြဇာတ်အတွက် ကောင်း သော ဇာတ်ကွက်ကို ထုတ်ယူကာ ရေးထားကြောင်း တွေ့ရလေသည်။ နောက် တွေ့ရှိရသော ဒုတိယ မဟော်ပြဇာတ်သည်လည်း ထိုတူစွာပင် မဟော်သဇာ ဝတ္ထုရှေ့ပိုင်းကို ဇာတ်ကွက်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းက မဟော်ကို ဆင့်ခေါ်၍ သားအမှတ်ဖြင့် သုခမိန်အမတ် ခန့်အပ်သည်မှ အမရာကို နန်းတော်သို့ ခေါ်ဆောင်ခန်းအထိ ဇာတ်အိမ်ကို ပြဇာတ်ရေးထားလေသည်။ ပထမ ပုံနှိပ်ပြီး တွေ့ရှိရသော မဟော်ပြဇာတ် သည်ကား နောက်ပိုင်း မဟော်ဇာတ်ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ကျေးစေခန်းမှ ဇာတ်အိမ် စ၍ ဥမင်ခန်းတိုင် ဖွဲ့သည်။ ဤပြဇာတ် နှစ်စောင်သည် ပြဇာတ် ဆရာ တစ်ဦးတည်း ရေးလေသလော ဟူ၍လည်း သံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိသည်။ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိသည် နေမိဇာတ်ကို ပျို့ကဗျာအဖြစ် ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုရာ၌ နေမိ မဏ္ဍစိုးခန်းပျို့၊ နေမိဘုံခန်းပျို့၊ နေမိငရဲခန်းပျို့ ဟူ၍ ဆက်ရေးလေသည်။ တစ်ဖန် ထိုဆရာတော်ပင် သုဝဏ္ဏသျှ မြားပစ်ခန်းပျို့၊ သုဝဏ္ဏသျှ မြားမှန် ခန်း ပျို့ စသည်ဖြင့် ဆက်ကာ ပျို့များကို ရေးလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးကြင်ဥသည်ပင် မဟော်ပြဇာတ် နှစ်စောင် ရေးခဲ့လေသလောဟု စဉ်းစား ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ထိုသို့သော အချက်များအပြင် ဦးကြင်ဥ၏ ဥမင်ခန်း ဇာတ်နှင့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အဆုံးသတ်သော မဟော်ပြဇာတ်သည်ပင် ဆက်လက်၍ ရေးရန် ကျန်သေး သယောင် တွေ့ရှိရလေသည်။ သို့ပါသော်လည်း တစ်ညအတွင်း အပြီး ကပြရမည့် ဇာတ်အနေအထားနှင့်ကား ဤပြဇာတ်သည် သူ့အနေအထား နှင့်သူ ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ စလေဆရာကြီး ဦးပုညသည် ဝေဿန္တရာ ပြဇာတ်ကိုလည်း ဤစနစ်အတိုင်း တစ်ညအတွင်း အပြီး ကပြ နိုင်ရန် ရေးသားထားကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ ဦးကြင်ဥ၏ ပြဇာတ် စာရင်း၌ မဟော်ပြဇာတ် နှစ်စောင် ရေးသည်ဟု မတွေ့ကြရသဖြင့် နောက် တွေ့သော မဟော်ပြဇာတ်ကို သေချာစွာ လေ့လာစစ်ဆေးရပေမည်။ ထိုပြင် တစ်ရပ်မှာ တွေ့ရှိပြီး သော ဦးကြင်ဥ၏ ပြဇာတ်စာရင်းသည် ပြည့်စုံသည် ဟု မဆိုနိုင်သေးချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အသစ်ဖြစ်သော ဦးကြင်ဥ ၏ တေဇသုရိန် ပြဇာတ် တစ်စောင်ကို မကြာမီကမှ တွေ့ရှိရလေသည်။ သို့အတွက် ဒုတိယတွေ့ မဟော်ပြဇာတ်ကို မည်သူ ရေးကြောင်း အဆုံး အဖြတ် ပေးရန် ခက်ခဲလျက် ရှိလေသည်။

ပြဇာတ်ဆရာကြီး ဦးကြင်ဥသည် မဟော်ပြဇာတ် ရေးသားသော အချိန်အခါ၌ သာချင်းဆရာ ဦးအောင်ဖြိုး၏ “မဟော်ကျေးစေခန်း သာချင်း” သည်လည်း အမရပူရ ရွှေမြို့တော်၌ ထင်ပေါ်လျက် ရှိလေသည်။ ထိုပြင် လည်း တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာစည်သူ၏ “မဟော်ကျေးစေခန်းပျို့” လည်း အမရပူရရွှေနန်း၌ ကျော်ကြားလျက် ရှိလေသည်။ ဆီမီးခုံရွာစား မဟာမင်းလှ မင်းခေါင် ဦးရွှန်းသည်လည်း “မဟော်ပြဿနာခန်းပျို့” ကို ရေးသားလေ သည်။ လက်ဝဲသုန္ဒရသည်လည်း “မဟော်ပျို့” တစ်စောင်ကို သက္ကရာဇ် ၁၁၁၃ ခုနှစ်လောက်၌ ရေးသားခဲ့လေသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၆ ခုနှစ် တပေါင်း လဆန်း (၁၀) ရက်နေ့တွင် ဆရာတော် ဦးဩဘာသသည် “မဟော်သဇာ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု” ကို ရေးသားပြီးစီးလေသည်။ ထိုကြောင့် မြန်မာစာပေ လောက၌ မဟော်နှင့် ပတ်သက်သော ပျို့ကဗျာများ၊ သာချင်းနှင့် စကားပြေ

ဝတ္ထုများ ပေါ်ထွန်းလျက်ရှိ၍ ထိုခေတ် မြန်မာသည် မဟော်သဇာဇာတ်ကို မည်မျှ ကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးကြင်ဥက ပြဇာတ်အဖြစ် တင်ပြခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မဟော်သဇာဇာတ်ကို ပြဇာတ်အဖြစ် ဦးကြင်ဥ တင်ပြ သောအခါ အခြား ရည်ရွယ်ချက်လည်း ရှိကောင်း ရှိပေမည်။ ဦးကြင်ဥ ရေးသားလေ့ရှိသော ပြဇာတ်များသည် ထိုခေတ် ထိုအခါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး သဘောတရားများကို တွေ့ရှိရသည်။ ဦးကြင်ဥ၏ ပြဇာတ်များ သည် ဘကြီးတော်ဘုရားနှင့် သာယာဝတီ ရွှေဘိုမင်း လက်ထက်အခါများ တွင် ရေးခဲ့ဟန်ရှိသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါ၏ အကြောင်းကို “၁၉၆၁ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ စာပေအထူးထုတ် မြဝတီမဂ္ဂဇင်း” ပါ ဆရာဇေယျ၏ “အထောက်တော်ကြီး” ဆောင်းပါးအရ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ၏ နယ်ချဲ့လုပ်ငန်း အကြောင်း အထင်အရှား တွေ့ရှိရလေသည်။ ဘကြီးတော်ဘုရားသည် အထောက်တော်များကို အိန္ဒိယပြည်သို့ပင် စေလွှတ်၍ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ အကြောင်းကို ထောက်လှမ်းစေခဲ့သည်။

ထောက်လှမ်းစေသည့်အလျောက် အထောက်တော် မင်းလှပါဂသူ နှင့် ရွှေတောင်သာဂသူတို့၏ တင်လွှာတွင် “အင်္ဂလိပ် အိန္ဒိယတိုင်းအလုံး ကို ဖျက်ဆီးလုယူသောကြောင့် သားစဉ် မြေးဆက် ပျက်မည်ကိုစိုး၍ တိုက် သည် အတွင်း သင်းတို့ အရေးမသာလျှင် မှီခိုရအောင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို တောင်းသည်မှာ ပေးတော်မမူပါမည့်အကြောင်း၊ ပေးတော်မူလျှင် အိန္ဒိယ လူမျိုးတို့သည် အခိုအမှိုကို ဖျက်၍ ညောင်ပင်ကဲ့သို့ ကျင့်တတ်သော လူမျိုး ဖြစ်ပါသည်” စသည်ဖြင့် ရေးသားထားလေသည်။ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး တို့သည် တစ်စတစ်စ ခွန်အားကြီးလာလျှင် အရပ်ရပ် တိုင်းနိုင်ငံများကို မွေ့နှောက်မည့် လူမျိုးဖြစ်ကြောင်းလည်း ရေးထားလေသည်။ အထောက် တော် များ၏ တင်လွှာတွင် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၄ ခုနှစ် ဟူသော အမှတ်အသား

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကို ထောက်၍ ဘကြီးတော်ဘုရားထံသို့ တင်သွင်းလွှာဖြစ်ကြောင်း သိသာ ထင်ရှားလေသည်။

ဦးကြင်ဥသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်း ပြည်ပရေးများကို လေ့လာ သိရှိသူဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ ထိုအချိန်အခါ၌ ဗြိတိသျှ လူမျိုးတို့၏ နယ်ချဲ့ မှုသည် ပြင်းထန်လာလေသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၂၄ ခုနှစ်၌ လော့အမ်း ဟတ် (Lord Amherst) က မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်ကြေညာခဲ့သည်။ ရန္တပို စာချုပ်အရ ရခိုင်၊ အာသံနှင့် တနင်္သာရီကို ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ကြလေ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့လည်း ဗြိတိသျှများ အခြေစိုက်ရန်အတွက် မယ်စယ် ဘော်ရနီ ခေါ် မေဂျာဘာနီ အမှူးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ကြိုးစားကြသည်။ ဘကြီးတော်ဘုရားနှင့် သာယာဝတီ ရွှေဘိုမင်း လက်ထက်တော်များ၌ မေဂျာဘာနီ၊ ဂျန်းကရော့ဖို့၊ ကာနယ်ရစ်ချတ်ဘင်စန်၊ ကော်မိုဒိုလမ်းဘတ်၊ လော့ဒါလဟိုဇီတို့သည် အင်းဝနှင့် အမရပူရ မြို့တော်များသို့ ဝင်ထွက် သွားလာလျက် မြန်မာနိုင်ငံကို အရယူရန် စီမံနေကြလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၈၈ ခုနှစ်၌ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲ ဖြစ်လျှင် ရန္တပိုစာချုပ်ကို ပြုလုပ်၍ မြန်မာတို့က အာသံနယ်၊ ရခိုင်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ တို့ကို အင်္ဂလိပ်အား ပေးအပ်ရလေသည်။ မဏိပူရနှင့် ကချာနယ်များကို လည်း မြန်မာများက အနှောင့်အယှက် မပြုရဟု တားမြစ်ထားလေသည်။ ယင်းသို့သော ခေတ်သမယ အခါတွင် ဦးကြင်ဥသည် နိုင်ငံရေး သဘော များ ပါသော “မဟော်ပြဇာတ်” “ဝင်္ကန္တပြဇာတ်” “ဒေဝကုမ္ဘဏ်ပြဇာတ်” များကို မြန်မာဇာတ်သဘင်၌ တင်ပြလေသည်။ နိုင်ငံရေး အရမှာ အထူး သဖြင့် ပြည်ပ နိုင်ငံခြားတို့၏ နယ်ချဲ့ကိစ္စ ဖြစ်လေသည်။

မဟော်ပြဇာတ်တွင် ဦးကြင်ဥသည် ကေဝဋ် အမတ်ကြီး၏ ပရိယာယ် ဉာဏ်ဆင်ပုံနှင့် နိုင်ငံခြား အင်္ဂလိပ်တို့၏ ပရိယာယ်ဉာဏ်ဆင်ပုံကို ဆင်ခြင် တိုင်းထွာ သတိရှိနိုင်ကြရန် ပြထားလေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ဦးကြင်ဥ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သည် ဝင်္ကေတပြဇာတ်၌ ဝင်္ကေတ ပုဏ္ဏား၏ ကောက်ကျစ် ယုတ်မာပုံများကို ပြကာ၊ နိုင်ငံခြား အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ၏ အန္တရာယ်ကို ပြထားလေသည်။ မဟော်ပြဇာတ်တွင် စစ်ပရိယာယ်၏ သဘောထားများကိုလည်း ဥမင်ခန်း ဖြင့် ဦးကြင်ဥက သညာပေးထားလေသည်။

နောက်ထပ်မံ၍ တွေ့ရှိရသော ဒုတိယ မဟော်ပြဇာတ်သည်ကား နိုင်ငံရေးသဘော အကြောင်းထက် ဟာသဉာဏ် သဘောနှင့် ပြထားသည် ကို တွေ့ရသဖြင့် ဦးပုညရေးသော ပြဇာတ် ဖြစ်ဟန်ရှိကြောင်း စစ်တမ်း ထုတ်ထားခဲ့ရပေသည်။

ဦးကြင်ဥသည် တစ်ညအတွင်း အပြီးကပြနိုင်သော ပြဇာတ်များကို ရေးသားရာ၌ အထူးကျွမ်းကျင်သည်။ ဇာတ်ကွက်ဇာတ်လမ်းကို စီစဉ်ရာ၌ ပိုင်နိုင်သည်။ မဟော်ပြဇာတ်၌ ပထမဦးစွာ ဥတ္တရာပဉ္စာလ တိုင်းပြည် တည်၍ စူဠနိဗ္ဗာန်ဒတ် မင်းကြီးက ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအား အဆောင်အယောင် များ ပေးအပ်နှင်းသည့် အခန်းဖြင့် ဖွင့်လေသည်။ ထိုမှ ဆက်၍ ကေဝဋ် အမတ် ဗောင်းနားတောင်း ဆင်ယင်စဉ် တစ်ကိုယ်တည်း ပြောဆိုသော စကားများ တွေ့ရသည်။ ဤသို့သော တစ်ကိုယ်တည်း ပြောစကားသည် ဇာတ်သဘင်လောက၌ “ညည်းချင်း” စကားဟု ခေါ်ကြ၍ အင်္ဂလိပ် ပြဇာတ် များတွင် (Soliloquy) ဟု ခေါ်လေသည်။ (Soliloquy-speaking one's thought aloud in a play. A speech in which an actor, usually alone, the stage, speak this thought aloud.)

ဤသို့ ကေဝဋ် တစ်ကိုယ်တည်း ပြောသော ညည်းချင်း စကား၌ ပြဇာတ်ဆရာ၏ ပညာသားကို အကဲခတ် လေ့လာနိုင်ပေသည်။ မဟော် သဓာက ညည်းဆဲသည့် အကြောင်းကို ဆောင်ယူကာ ရန်ငြိုးဖွဲ့သည့် စကား ကို တွေ့ရသည်။ ကေဝဋ် စကား၌-

“ကဝိတဆူ၊ ဓမ္မုသနင်း၊ အာဏာပြင်းတဲ့၊ မင်းကြီးဆရာ ငါဖြစ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သည်။ ငါ့သားကမ္ပေး၊ ငါ့မြေးလောက်မျှ၊ ငယ်ရွယ်လှသည်။ နာမ
 ပျက်ချော်၊ မတ်မဟော်သည်။ ထောက်မြော် ပလွှား၊ စကားရှုံးနိုင်၊
 စစ်ရေးပြိုင်ရာ၊ ဗိုလ်ပါအလယ်၊ ပရိယာယ်နှင့်၊ လည်ဆယ် ဆန်း
 ပြား၊ ပတ္တမြားနှင့်၊ တရားမလျော်၊ ပျက်ချော်ကြမ်းကြုတ်၊ လည်
 ကုပ် ဦးစွန်း၊ ဆွဲတွန်းဒရွတ်၊ မြေမှာပွတ်လို့၊ ပေါက်လွှတ်ကျင့်ကြံ၊
 ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်၊ သွေးစက်စက်နှင့်၊ အရှက်ကြီးစွာ၊ သေရာ ပါ
 အောင်၊ မျက်နှာမေးဖျား၊ ပါးနှင့်ထိပ်ပြင်၊ ဘယ်တွင်မလပ်၊ အမာ
 ရွတ်ကွင်း၊ ထင်းထင်းအရာ၊ နဲ့သာပန်းမလ်၊ ဖို့လိမ်းကျပါလည်း၊
 ဒဏ်ရာမပျောက် ရှိလေသည်။ သပေါက်မသား၊ လူငနွား၊ လား
 လား စိတ်က၊ မာန်မချဘူး၊ ယောက်ျားအင်္ဂါ၊ ငါ့ပညာနှင့်၊ ဉာဏ်
 ရှာလို့ ကြံရရင်၊ ခံနိုင်ဘူး စောဒဂ်၊ မိမိလာပြည်လုံးကို၊ ထုံးကဲ့သို့
 ကြေတဲ့အောင်၊ မြေလှန်ပြီးအတတ်၊ ဝိဒေဟမင်းမြတ်နှင့်၊ ယုံမှတ်
 သည့် မဟော်၊ ဖြားယောင်းကာခေါ်ပြီးလျှင်၊ ပြည်တော်သို့ ကျ
 သောခါ၊ ဖမ်းရမည်ဆက်ဆက်၊ ပကုသ်နှင့် ဒေဝိန်း၊ ကာမိန်းနှင့်
 သိန်းအမတ်၊ လေးဦးသား လူအလျှပ်ကို၊ အစသတ် လှောင်ပြီး
 လျှင်၊ တကောင်စီ တံကျင်ထိုးလို့၊ မိုက်မျိုးစု တတွေကို၊ သေစိမ့်
 မည် ဆက်ဆက်၊ နန်းတော်သို့ တက်ပြီးလျှင်၊ လျှို့ဝှက်ကာ တင်
 တော့မည်။ ဝိုင်းဘုရင်ရာဇိန္ဒာက၊ သြဘာသံကြူကြူနှင့် ချစ်ဗျူဟာ
 နှိမ်ပြီးလျှင်၊ မလိမ်အောင်သွယ်ရောက်လို့၊ တောဆင်ပေါက် မုန်
 သွင်သွင်၊ ကျူတောသို့ ဝင်ရအောင်၊ ပတ်မှန်းဆင် လွတ်ဆရာ”
 ဟူ၍ တွေ့ရလေသည်။ ဤစကားဖြင့် မဟော်ပြဇာတ်တွင် ခင်း
 ကျင်း မည့် ဇာတ်လမ်းသဘောကို ကြိုတင် သိသာနိုင်တော့သည်။ အင်္ဂလိပ်
 ပြဇာတ်ရေးဆရာ ရှိတ်(က)စပီးယား၏ ပြဇာတ်များတွင် ပထမဇာတ်ခန်း၌
 အရေးကြီးသော ဇာတ်ကောင်များကို တွေ့ရလေ့ရှိသည်။ ပထမခန်းတွင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပြောသော စကားများသည် ဇာတ်အိမ်အတွက် အထူးအရေးပါသော စကားများ ဖြစ်တတ်လေသည်။ ကေဝဋ် ပြောသော စကားမှာ မဟော်ပြဇာတ်၏ အချက်အချာကဲ့သို့ အရေးပါသော စကား ဖြစ်လေသည်။

ကေဝဋ် အမတ်ကြီး၏ စကားအရ “စကား စကား ပြောပါများ စကားထဲမှ ဇာတ်ပြ” သော အချက်များကို ဂရုမူသင့်သည်။ ပထမဦးစွာ တွေ့ရသော ကေဝဋ်၏ စကားအရ ကေဝဋ်သည် ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်ကြောင်း တွေ့နိုင်၏။ စစ်တို့မည်သည် မည်သို့နည်း၊ ပရိယာယ်ဆင်နိုင်သည်သာ လိုရင်းဖြစ်၏။ မဟော်သည် ပရိယာယ်ဆင်၍ စစ်အောင်သည်ကို ကေဝဋ် အခံရခက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့် လျှို့ဝှက်ကြံစည်ပြီး ဝိဒေဟရာဇ်နှင့် မဟော်ကို ဖမ်း၍ သိန်း ဒေဝိန်း ကာမိန်း ပကုသ်အမတ်တို့ကို ပိတ်လှောင်ပြီး တစ်ကောင်စီ တံကျင်ထိုးသတ်မည်ဟု ကြိမ်းဝါးလေသည်။ ကေဝဋ်၏ ယုတ်မာသော အကြံအစည်များကို ဖော်ထုတ်ပြသော စကားပင် ဖြစ်လေသည်။

ဦးကြင်ဥသည် ကေဝဋ် တစ်ကိုယ်တည်း ပြောသော စကားနှင့် ဆက်ကာ ပတ်တိုက် ဆိုင်းဆင့်စကားကို ရေးဖွဲ့သည်။ ဤဆိုင်းဆင့်ကား ဇာတ်သဘင်၏ မဏ္ဍိုင်ပင် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ် ပြဇာတ်ဆရာကြီး ရှိတ်(က) စပီးယားသည် ဇာတ်ခန်း တစ်ခန်း ပြီးခါနီးလျှင် နိဂုံးစကား၌ ကဗျာ သဘောဖြင့် ကာရန်ထပ် စပ်နည်းဖွဲ့ကာ အမှတ်အသား လက္ခဏာပြလေသည်။ ဦးကြင်ဥကမူကား ဇာတ်ခန်းဆုံးမည့်အကြောင်း ဆိုင်းဆင့်စကား ဖြင့် ပြသည်။ ဆိုင်းဆင့်စကားသည် သာမန်မျှ မဟုတ်၊ ဇာတ်လမ်းအရ အထူးအရေးပါလေသည်။ ဥပမာတင်စားကာ ဖွဲ့ထားသော ဆိုင်းဆင့် ပတ်တိုက်များကို တွေ့နိုင်သည်။ တောဆင်ပေါက်ကဲ့သို့သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် မဟော်သုခမိန်တို့သည် ကျူးတော တည်းဟူသော ဥတ္တရာပဉ္စာလတိုင်း စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးနှင့် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးတို့၏ လျှို့ဝှက်ကြံစည်ရာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သို့ ပါရလေအောင် တောဆင်များကို ဖမ်းဆောင်ရာ၌ ဆင်ရိုင်းကို ဖြားယောင်း
 ခေါ်ယူနိုင်သော မှန်းဆင်မကို လွတ်ဘိသကဲ့သို့ ဆိုင်းဝိုင်းတော်ကြီးမှ ဆိုင်း
 ဘုရင်က ဆိုင်းတော်ကြီးကို တီးပါဟု ဖွဲ့ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤ၌
 ဆင်အစု အမှုထမ်း၌ မှန်းဆင်ခေါ် တည် ဆင်မ အကြောင်းအရာကို သိထား
 ရာသည်။ တစ်နည်းမှာလည်း စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၏ သမီးတော် ပဉ္စာလ
 စန္ဒီမင်းသမီးနှင့် ဖြားယောင်း၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ဖမ်းမည့်အကြောင်း
 ဇာတ်လမ်းကို ဖော်ပြထားခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ဇာတ်အိမ် ဇာတ်ကွက် ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် ဆန်းကြယ်ပုံကိုလည်း တွေ့ရ
 သည်။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့် ကေဝဋ်တို့ လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးခန်းတွင် လှောင်
 ချိုင့်တွင်းမှ သာလိကာကို မြှုပ်ကွက်အဖြစ် တွေ့ရလေသည်။ ခေတ်ကာလ
 ဇာတ်ခုံ အခင်းအကျင်းအရဆိုလျှင် လှောင်ချိုင့်တွင်းမှ ငှက်ငယ်ကို ပြထား
 ပေမည်။ သို့သော် ဦးကြင်ဥတို့ခေတ် ရုပ်သေး ဇာတ်သဘင်နှင့် မြေဝိုင်း
 ဇာတ်သဘင်များ၌ကား အသေးစိတ် ရှုခင်းကို မပြသေးချေ။ ပဉ္စာလစန္ဒီ
 မင်းသမီးသည် လှပသော အဆင်းလက္ခဏာ ပြည့်စုံကြောင်း တူရိယာပညာ
 သည်များအား စေလွတ်သတင်းပို့သည့် အခန်းသည် ရှေးခေတ် စစ်ပရိယာယ်
 တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်တွင် တူရိယာ ပညာသည်
 များသည် ပဉ္စာလစန္ဒီနှင့် ဆိုင်ရာ သီချင်းများကို ဖွဲ့ဆိုကြလေသည်။
 ဦးကြင်ဥသည် ပညာသည် စာရေး ဖြစ်သည့်အလျောက် သီချင်းများကို
 လည်း ကိုယ်တိုင် ရေးစပ်လေသည်။

“ရွှေဘုံဆောင် နန်းမြင့်မြင့်၊ ထွတ်စန္ဒီမှာလေ။ သုံးတောင်နွဲ့ကေသီ၊
 ဆင်းသိင်္ဂီမှာလေ။ သောင်းပြဒုကိုသာလေ။ ကြိုင်မဖုံး၊ လှိုင်ကြူ
 ဂမုန်းငဲ့။ ကြိုင်ဆုံး နတ်နှုန်း ဖွဲ့ရည်စေတူလေ၊ ခွန်ယူစိုးတော်မူ
 သည်။ ပဉ္စာရွှေနန်း၊ ကြငှန်းငယ်နန်းရောင်၊ ထောင်သာ မြို့တော်။
 မျိုးစန္ဒီငယ်မှာလေ၊ မြို့သိင်္ဂီ ဥတ္တရာမှာ၊ သဉ္စာဆောင် ရွှေနန်းမှာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တဲ့လေ။ ကြွန်းငယ်ရိပ်ဖြူ၊ ခွန်ယူ စံပယ် မြန်းလို့လေ” စသည်
 ဖြင့် ပဉ္စာလစန္ဒီ မင်းသမီးကို ဖွဲ့သောသီချင်းများ တွေ့ရပေသည်။
 ဦးကြင်ဥသည် မြဝတီဝန်ကြီး ဦးစ၊ ပြင်စည်မင်းသားကြီး၊ မိဖုရား
 မမြကလေး စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တစ်ခေတ်တည်းဖြစ်၍ သီချင်းရေးသား
 ရာ၌ ဆန်းညွန့် သစ်လွင်လှပေသည်။ ပတ်ပျိုးများစွာလည်း ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်
 ကို တွေ့ရပေ၏။ ပဒေသာသီချင်း၊ ညည်းချင်း၊ ငိုချင်းရှည်များကိုလည်း
 ရေးခဲ့လေသည်။

ပြဇာတ်အရာ၌ ဦးကြင်ဥသည် ဇာတ်အိမ်ကို စေ့စပ်စွာ ဖွဲ့နွဲ့နိုင်လေ
 သည်။ ပဉ္စာလစန္ဒီ မင်းသမီး ချောမောလှပကြောင်းကို သီဆိုသည့် တူရိယာ
 ပညာသည်များနှင့် မရှေးမနှောင်းမှာပင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီး၏ သံအဖွဲ့
 ရောက်လာသည်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းလည်း အမတ်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်
 ၍ ပဉ္စာလစန္ဒီ မင်းသမီးကို သိမ်းပိုက်ရန် ဆွေးနွေးကြလေ၏။ ကေဝဋ်ကို
 လည်း မဟော် အိမ်သို့ ဆွေးနွေးရန် စေလွှတ်လေ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရပုံကို
 ပြဇာတ်၌ “ကြမ်းတမ်းခက်ချော်၊ မတ်မဟော်သည်၊ ကရော်ကမည်၊ မကြည်
 မသာ၊ မိတ်သဟာမို့၊ လာပါသည်ကို။ မကြည်စိတ်ခက်၊ အရှက်ကွဲအောင်၊
 ဆွဲငင်ထောင်းသတ်၊ အလပ်မထား၊ နွားချေးရေနံ၊ အတန်တန်လျှင်၊ လိမ်းကျံ
 ဒရစပ်၊ ဘယ်မလပ်အောင်၊ မအပ်မရာ၊ ကိုယ်မှာ တင်းကျမ်း၊ မွှေ့ရမ်း
 နှင်ထုတ်၊ ပါးနားပုတ်၍၊ ဇီကုပ်တွန်းထိုး၊ မျက်ငြိုးရန်ရှာ၊ ပြုသည့်တာကို၊
 လျင်စွာသွား၍ သံတော်ဦးတင်မဟဲ့” ဟု ကေဝဋ်သည် စကားဖြင့် သရုပ်
 ထင်မြင်စေတော့သည်။

မဟော်သုခမိန် တစ်ယောက်သည်သာလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းအား
 ဥတ္တရပဉ္စာလတိုင်းသို့ လက်ဆက်ထိမ်းမြား မသွားသင့်ကြောင်း လျှောက်
 တင်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း “မင်းလိုလိုက် မင်းကြိုက်” ကို မတင်သော
 မတ်မဟော်ကို ပြည်မှ နှင်လေ၏။ ဤဇာတ်ခန်း၌ ဦးကြင်ဥသည် ဇာတ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အိမ်ကို အကျဉ်းရုံးကာ ဖွဲ့လေသည်။ မဟော်သည်လည်း နောင်တ ရကာ မိမိ၏အမှားကို ဝန်ခံပြီး မင်းကြီးထံ ပြန်ဝင်လေ၏။

ဤမဟော် ပြဇာတ်တွင် ကျေးစေခန်း၊ စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီး၏ မယ်တော် စလာကဒေဝီ မိဖုရားကြီးအိမ် ဖျက်ခန်းများကို အဓိကထားပြီး ဖွဲ့ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထိုအခန်းသည် ရှေးအစဉ်အလာ ရုပ်ကြီး ခေါင်းဆောင်းပြီး ကပြရသောအခန်း ဖြစ်၍ ရှေးမြန်မာဇာတ်သဘင် ခင်းကျင်း ပုံကိုလည်း သိရပေသည်။ ငှက်မောင်နှံတို့၏ သစ္စာထားခန်းဟု ဆိုပါက လည်း ဆိုနိုင်ပေ၏။ ပထမဦးဆုံး ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၏ မထိကင်္ဂ ပြဇာတ်တွင် မြင်းတော်ကို လူဇာတိဖြင့် စကားပြောဟန် ရေးသားထားသည် ကို တွေ့ရပေသည်။ သခင်မင်းမိ၏ “ကေသာသီရိ နန်းတွင်းပြဇာတ်” မှ မြင်းပျံလည်း လူကဲ့သို့ပင် စကားပြောလေသည်။ ဦးကြင်ဥ၏ ကျေးသား နှင့် သာလိကာမတို့သည်ကား ဟာသဇာတ်ဆောင်များ ဖြစ်၍ ဇာတ်အိမ် ဇာတ်ကွက်မှာလည်း အထူး အရေးပါလှပေသည်။

မဟော်၏ ကျေးသားသည် ပဉ္စာလတိုင်းသို့ ရောက်သော် မြို့၏ အနေကို ထောက်လှမ်း၍ မယ်သာလိ စံရာ လေသာနန်းဆောင်ပြာသာဒ် စိန်တုရင်မှန်ကင်းကြား၌ ကပ်ကာ နားလေ၏။ မယ်သာလိသည် ကျေးသား အသံ ကြားလျှင် “အသံကခြား၊ ဆိတ်ဝါစေ့ ဝါးသည့်နှယ်၊ စကားမပီ၊ ပလီ ပလာ၊ မယ်ကြားလှာသည်” ဟု ဆိုကာ ပြတင်းမှ ထွက်၍ ကြည့်လေ သည်။ ကျေးသားကို တွေ့လျှင် သာလိကာမသည် ကျေးသားအား တော ဇော်နံသည့် တိရစ္ဆာန်ဟု ငေါက်ငမ်းကာ မောင်းထုတ်လေ၏။ ကျေးသား လည်း နှိမ်ချသော စကားဖြင့် သာလိကာမ၏ မေတ္တာကို အရအပိုင်ယူပြီး လျှင် စုဠနိ ဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့် ကေဝဋ်အမတ်တို့၏ လျှို့ဝှက်ပြောဆိုစကား တို့ကို ဖော်ထုတ်လေ၏။ သာလိကာမလည်း ကျေးသား၏ လှည့်ဖြားမှုကို မသိ၍ လျှို့ဝှက်ချက်များကို ဥသံ့အလုံးစုံ ပြောပြလေ၏။ ကျေးသားလည်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သာလိကာမကို ယုံအောင် သစ္စာပြု၍ မိမိလာသို့ ပြန်လေ၏။ သစ္စာပြု
မှာကြားပုံမှာ-

“ကိုယ်ချစ်သည့် သာလိကာ၊ လှကလျာဠာ။ အရှေ့မှာ နေဝင်လို့၊
ပြည်ညောင်ပင် ပွင့်တဲ့အချိန်၊ ရေစိမ်လျှင်၊ ရစ်သံပွ၊ ခါးကြိုးက
နို့ရည်ထွက်မှာ၊ ဧတဒဂ်လျင်မြန်၊ မောင်ရောက်အောင် ပြန်ခဲ့ပါ့မည်”
စသည် ဖြင့် ပျက်ပျက်ချော်ချော် ပြောင်လှောင်သော စကားများဖြင့် ရေးဖွဲ့
ကာ ဟာသခန်း ဖွဲ့ထားလေသည်။

စုဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီး၏ မယ်တော်အိမ်ကို မဟော်၏ ဖွားဖက်
တော်များက ဖျက်ကြသည့် အခန်းမှာလည်း ဦးကြင်ဥ၏ ဟာသကွန်မြူး
ထားပုံကို တွေ့ရသည်။ မယ်တော် စလာကဒေဝီ၏ အပျိုတော်များက ပြော
သည်မှာ-

“မွေးမယ်တော်၏၊ ဆောင်တော်ရိပ်ငြိမ်၊ စံရွှေအိမ်ကို၊ လူသိမ်
လူနပ်၊ ညစ်စုတ်စုတ်နှင့်၊ တုတ်ဓားကိုင်ကာ၊ ဆွဲဖျက်လှာသည်။
အရာနှင့်မဟုတ် ပါတကား” ဟူ၍ ပြောကာ မြန်စွာ ထွက်ခိုင်းလျှင်
ဖွားဖက်တော်များကလည်း-

“အရေးပိုင် ကျွန်တော်မျိုးကို မသိဘူးလား။ စူးစူးခုခံ၊ ဗျာပါဆံ
ကော့ဖြူး၊ နဖူးထိပ်မောက်၊ တင်နေက ကောက်သနှင့်၊ လင်
ပျောက်လို့ ရှာသလို၊ ဆပ်ပြာသယ် မပျက်ကဲက၊ အကဲမလုပ်ပါနှင့်၊
တုတ်မတီးမိ၊ လျင်မြန်စွာ သွားကြ၊ မတာတေရီ” ဟူ၍ ချေပ ပြော
ဆိုလေ၏။ ဤသို့ အပြန်အလှန် နှိမ်ကာ ပြောကြသော စကားများကို
ဒေဝကုမ္မဏ် ပြဇာတ်၌ ဘီလူးမင်းသားနှင့် ညောင်စောင့်နတ်အခန်း၊ ဝင်္ကန္တ
ပြဇာတ်၌ ဝိဇ္ဇာနှင့် နဂါးမ အခန်းများတွင် တွေ့ရလေသည်။

စလာကဒေဝီ မိဖုရားကြီးအိမ်ကို ဖျက်ပြီးလျှင် ကေဝဋ်၏ အိမ်ကို
ဖျက်ရန် သွားကြသည်။ ကေဝဋ်ကလည်း မြို့တံခါးဖွင့်ပေးရန် အာဏာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပြလျက် ရှိလေသည်။ ဦးကြင်ဥသည် ကေဝဋ်ကို ပြောင်လှောင်စေ၍ ဖွဲ့ထားသည်ကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ ဖွဲ့ထားပုံမှာ-

“ခရကိုင်ကာ၊ မြေဇာညွန့်လန်း၊ ဈေးတန်းရပ်ခွင်၊ တောင်းစားချင်သည်၊ အမြင်ထူးခြား၊ လူပုဏ္ဏား” ဟူ၍ လည်းကောင်း- “ဖျင်ဖြူညစ်မွဲ၊ ထွာနံကွဲနှင့်၊ တွက်မြဲဇာတာ၊ ရပ်တိုင်းလှည့်၍၊ လက္ခဏာဖတ်၊ ဂြိုဟ်ရှစ်ရပ်ကို၊ လှည့်ပတ်ပူဇော်၊ ပျက်ချော်ကြမ်းကြုတ်၊ ပုဏ္ဏားယုတ်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွားဖက်တော်တို့၏ အာလုပ်

စကားများ အဖြစ် တွေ့ရလေသည်။ ဤအာလုပ်စကားများကို ထောက်၍ ဦးကြင်ဥသည် ဆိုင်းဆင့် ပတ်တိုက်၌သာ အဖွဲ့ကောင်းသည် မဟုတ်၊ အာလုပ် စကားများလည်း ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရလေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးလည်း ဖွားဖက်တော်များကို အိမ်မဖျက်ရန် ငွေတစ်ထောင်လောက်ပေးလေ၏။ သို့သော်လည်း အိမ်မှာ အဖျက်ခံရလေသည်။

မဟော်ပြဇာတ် အပြီးသတ်ထားပုံမှာ မြန်ဆန်လွန်းလှသည်။ ဥမင်ခန်းနှင့် စစ်တိုက်ခန်းကို အကျယ်မချဲ့ချေ။ ဥမင် ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် မဟော်သုခမိန်က ဝိဒေဟရာဇ်ထံ မြင်းသည်ကျော် စေ၍ ရောက်လျှင် မင်းကြီးက ဥတ္တရာ ပဉ္စာလ တိုင်းပြည်သို့ ထွက်တော်မူရန် စစ်အင်္ဂါလေးပါး ပြင်ရန် အမိန့်ချမှတ်လေ၏။ ဤမှာ ဇာတ်ပြီးလေ၏။ ဇာတ်အိမ် ဇာတ်ကွက်ကား ပိပိရိရိ ရှိ၏။ အဆက်များလည်း ကောင်းပေ၏။ ဟာကွက် မရှိပါချေ။ ဇာတ်မှာ စေ့စပ်၍ ဇာတ်အိမ် အဆက်မပြတ် ခင်းကျင်းသွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဦးကြင်ဥကို ပြဇာတ် ပါရဂူဟု ဆိုကြလေသည်။

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်ကို စာပေရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင်လည်း ကောင်းသော၊ ထူးသော အဖွဲ့အနွဲ့များ၌ ဦးကြင်ဥသည် အထူးဉာဏ်ကွန်၍ ဖွဲ့ဆိုထားလေသည်။ ဆိုင်းဆင့်ရာ၌ စကားပရိယာယ် အသွယ်သွယ် သုံးပုံများမှာ-

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

- ၁။ ပတ် မှန်းဆင် လွတ်ဆရာ
- ၂။ နတ် စောင်းကြိုးညှိ ဆရာ
- ၃။ ပတ် လောဘဲ ထိုးဆရာ
- ၄။ ပတ် ကဆုန် လွှားဆရာ
- ၅။ ပတ် အောင်သွယ် လွတ်
- ၆။ ပတ် မျက်ချစ် ဖော်
- ၇။ ပတ် ဘိသိက် မြောက်

၈။ ပတ် ပတ္တမြား ရုန်းလိုက်စမ်း မောင်-စသည်ဖြင့် စကားအလှယ် လှယ် သုံးထားလေသည်။ သုံးနှုန်းသော စကားအဓိပ္ပာယ်များမှာလည်း သူ့ စာတ်စန်းနှင့်သူ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် သုံးထားခြင်း ဖြစ်၏။ ပတ် မှန်းဆင် လွတ် ဆိုသည်မှာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို ဆင်ရိုင်းပမာ ထား၍ ဖမ်းရန်၊ တည်ဆင်မကို လွတ်ရန် ဆိုင်းကို တီးစေ၏။ တူရိယာ ပညာသည် များ ဝိဒေဟတိုင်းသို့ သွားရာ၌ စောင်းဆရာများ ယဉ်ကျေးစွာ သွားရမည် ဖြစ်၍ စောင်းကြိုးညှိသော ပတ်သံလွင် တီးစေသည်။ လောဘဲတဘက် တင်၍ မင်းဆရာဟန် ထွက်သော် ကေဝဋ်အတွက် တီးရန် ဆိုင်းကို ပတ် လောဘဲထိုး ဟူ၍ သုံးထား၏။ ကျေးသား သာလိကာခန်းအတွက် “ပတ် မျက်ချစ် ဖော်” စေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဦးကြင်ဥသည် အနည်းနည်း အသွယ် သွယ် သရုပ်ဖော်၍ ဆိုင်းဆင့်စကားများ ရေးထားလေသည်။ ဆိုင်းဝိုင်း၏ သဏ္ဍာန်ကို ဖော်ရာ၌ “နရားကြော့ စိန်ရစ်တံ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆိုင်းဆရာအား မြောက်စားရာ၌ “ဝိုင်းဘုရင် ရာဇိန္ဒာ” “ဉာဏ်ယဉ်တဲ့ ဝိုင်းဘုရင်” “ဉာဏ်ယဉ်တဲ့ ဝိုင်းမဟာ” “ဝိုင်းဆိုသည့် မြပဂေး” “နရားပျံ ဝိုင်းမဟာ” စသည်ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ထားလေသည်။

မဟော်က ဝိဒေဟရာဇ်မင်းထံ စေလွှတ်သော မြင်းစေတမန်၏ ဆိုင်း ဆင့် ပတ်တိုက်တွင် ဝိဓူရဇာတ်တော်ကြီးလာ ပုဏ္ဏကဘိလူးသည် အလောင်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တော် ဝိဇ္ဇာအမတ်ကြီးကို တောင်စောင်း တိုက်သည့်အကြောင်း ဥပမာ တင်ပြ
၍ ဆိုင်းဆင့်စကား ရေးထားလေသည်။

ပုံစံမှာ-

“ရော သည်တခါ၊ သမ္ဘာထွန်းပေါ်၊ လောင်းမဟော် ကျွန်ယုံ၊
ဂုဏ်ဓိပတိ၊ နှံ့သိတေဇော်၊ မြင်းသည်ကျော်တဲ့၊ ပြည်တော်ပဉ္စာ၊
ဥတ္တရာဝတီ၊ ဌာနီကြာငှန်း၊ လက်ထပ်နန်းက၊ ဖြန့်မြန်းကာ ပြန်
တော့မည်၊ ဝိဒေဟပြည်ပြန်ကို၊ လေးလုံးဟန် ကဆုန်နှင့်၊ တဟုန်
တည်း နင်းတော့မည်။ ရင့်တကျိပ် ဝိဇ္ဇာကို၊ ပုဏ္ဏကနတ်မဟာ၊
တောင်သေလာ ဂီရိဖျားသို့၊ ဆောင်သွားသည့်ဟန်။ လေသင်တုန်း
တိမ်တိုက်မှာ၊ တိုက်ခိုက်အောင်စိမ့်၊ ဉာဏ်ထိုထို တောင်တဝိုက်မှာ၊
ဆောင့်ပစ်လိုက်ပြန်၊ လောင်းဝိဇ္ဇာ ပညာကြောင့် ဓမ္မတရား မြိုက်
ရေအေး၊ တိုက်ကျွေးသည့် အသံကို၊ နရားပျံ ဝိုင်းမဟာက၊ ပတ်
ပတ္တမြား ရုန်းလိုက်စမ်းမောင်” ဟူ၏။

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်၌ ကျေးစေခန်းနှင့် စလာကဒေဝီ
အိမ်ဖျက်ခန်းများသည် ဟာသခန်းများ ဟူ၍ ပြခဲ့ပေပြီ။ ထိုမှတစ်ပါး
ကေဝဋ်ကို ညှဉ်းဆဲသော အခန်းများသည်လည်း ဟာသခန်းဟု ဆိုနိုင်သေး
သည်။ တစ်ဖန်တုံလည်း ကေဝဋ် အမတ်ကြီးအား ဗေဒင်ပုဏ္ဏားက
လျှောက်တင်သည့် အခါတော်ရွေး ဗေဒင်ဆိုင်ရာ စကားများသည်လည်း
ဟာသစကားများ ဖြစ်ပေသည်။ ဦးကြင်ဥသည် ဗေဒင် ဟောစားသော
ပုဏ္ဏားများကို ပြက်ရယ်ပြုထားသည့်နယ် တွေ့ရပေသည်။ အခါတော်ရွေး
ဗေဒင်စကားမှာ-

“သူရဇ၊ အမြိတ္တ၊ ပါပကောလီ၊ တြိနက္ခတ်၊ စုတ်နှင့်လာဘ်၊ နေ
သွား လ သွားများကို၊ ထောက်ထားရှုမြော်၊ ဆင်ခြင်သော်လျှင်၊
ခုနစ်စဉ် ကွေးကောက်လို့၊ ဖျောက်ဆိပ်စုသည်၊ စတုစမ၊ လပြည့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဝန်းသည်။ ဖင်ချွန်းလှတဲ့ ရေဝတီ၊ ရာသီကို နှစ်ခုမြောက်၊ မလောက်
 လျှင် ရှစ်ခုစား၊ အပွားကို ရှစ်ခုယူတ်၊ အပုပ်မှာ နှစ်ခုစွန်း၊ အထွန်း
 ကို သုံးခုပယ်၊ သိလွယ်စေမှု၊ ဆင်ခြင်ရှုသော်၊ တံတားဦးတောင်၊
 ခွေးတဟောင်၊ ညောင်ပင်ကြီးရင်း၊ ရွှေကိုးတင်း။ ဟာ-သိုက်စာပါ
 ကလားလေ။ ရော-တနည်းတခု၊ ကာလကြီး ပြက္ခဒိန်နှင့်၊ ဉာဏ်
 ချိန်လို့ နှိုင်းလိုက်လျှင်၊ စစ်ကိုင်း တတေလံ၊ နဂရ်စေခန်းတွင်၊
 မိကြမ်းပုံ လင်ကွာလို့၊ ငမြာကြီးအရပ်က၊ နှီးတတ်သည့် ငပုတ်
 စည်၊ ရှမ်းပြည်ကအထွက်၊ ဝက်မစွတ် ရေနံချောင်း၊ မိကောင်း
 ဆပ်ပြာသည်၊ လင်ဝယ်လို့အပြန်၊ ပုဂံငကျွဲ၊ ထမနဲကျိပါ၊ ရသာ
 ဖြစ်မည်လားလို့၊ စိတ်ထဲအကြံနှင့်၊ တဖန်ပင် ခဲလံချောင်းကို၊
 ပေါင်းတင်းကျည်ခေါ်ရာတွင်၊ ရွာဆော် ငလုံးကို၊ ဘုန်းကြီးလာလို့၊
 သင်္ဘောရဟန်းနှင့် တွေ့ကျိန်းကျ ချည်ပေါ့ကိုးဗျ” စသည်ဖြင့် ဗေဒင်
 စာပြောင်ကို ဖွဲ့ဆိုထားပေသည်။ ဦးပုည၏ ဗေဒင်ဟောကိန်း ရကန်
 စာပြောင် ထက်ပင် စောလေသည်။

ဤစကားရပ်မှာပင် သိုက်စာ စကားများနှင့် ဦးကြင်ဥတို့ ခေတ်အခါ
 သုံးနှုန်းသော စကားပုံများကို တွေ့ရလေသည်။ “နှီးတတ်သည့် ငပုတ်စည်”
 ဆိုသောစကားကို စဉ်းစားရန် သင့်ပေသည်။ နှီးဖျာတတ်သည်ကို ဆိုလို
 လေသလော၊ နှီးနှောတတ်သည့် မောင်ပုတ်စည်ဟု ဆိုလိုလေသလော၊ ဤ
 စကားရပ်သည် စလေဦးပုညကိုပင် ရည်ရွယ်လေသလော မပြောတတ်ချေ။
 ဦးကြင်ဥသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၌ ဥက္ကလာပ ဒဂုံသို့ စုန်သောအခါ၌
 ရှိသေးသည်။ ထိုအခါ၌ ဦးပုညလည်း ပြဇာတ်များ ရေးလျက် ရှိလေပြီ။
 ထို့ကြောင့် “ဦးကြင်ဥနှင့် ဦးပုညတို့သည် တစ်ခေတ်တည်း နေသွားကြ၍
 ဦးကြင်ဥ ပြက်ရယ်ပြုလေသလော” ဟု တွေးရပေတော့သည်။

ဦးကြင်ဥ၏ ဥပမာစကားသုံး ဆန်းသည်ကိုလည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

ရာပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၁။ နားဝယ် ကန့်လန့်၊ တံကျင်တန့်သို့
- ၂။ နွားရိုင်းတသင်း၊ ခြံဝယ် သွင်းသည့်နှယ်
- ၃။ အစာနှင့်မြူ၊ ငါးကိုယူလို့
- ၄။ ကြက်ဆောင်းမိ ခိုလို့
- ၅။ ညောင်ညိုရေဖျန်း ပတ်ထမ်းလို့
- ၆။ ဆိတ်ဝါစေ့ ဝါးသည့်နှယ်
- ၇။ သမင်ကြိုထိုး ဆိုရိုးပုံတု ထုံးစံပြုသို့
- ၈။ မသိလျှင် မေးမြန်း၊ မစင်လျှင် ဆေးကြတမ်း
- ၉။ လှည်းနှင့်ဆင် တရန်တွေ့မို့ ချစ်ငွေကြင်ဘက် မိတ်မပျက်သို့
- ၁၀။ ခြင်္သေ့ဆီနှင့်ဖလား သကြားနှင့်ဖရုံယို
- ၁၁။ မီးလျှံတိုးသည့် ပိုးပရန်သို့ စသည်ဖြင့် စကားသစ် စကားဆန်းများကို တွေ့ရလေသည်။

ဆန်းသစ်သောစကား၊ ယဉ်ကျေးသော အသုံးအနှုန်းများ အပြင် ဦးကြင်ဥသည် မဟော်ပြဇာတ်၌ နန်းဆန်သော အဖွဲ့အနွဲ့များလည်း ထည့်သွင်း ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဝိဒေဟရာဇ်၏ တပ်မတော်ကို ဖွဲ့ထားရာ၌-

“ဗိုလ်ပါ ဝန်းကျင်၊ မြင်းဆင်ရထား
 လှံစား အဲမောင်း၊ ခြောင်းခြောင်းရံတက်
 ရွှေချက် ရွှေကာ၊ ရောင်ဝါကြွားကြွား
 ရွှေလွှား မိန်ညို၊ မောက်တို မောက်လူ
 ရွှေချူသင်တိုင်း၊ မြလှိုင်း စိန်ခဲ၊ ရိုးရိုးရဲမျှ
 ပုလဲသန္တာ၊ ဒွါဒရာနှင့်၊ သက္ကာဒတ္တိယ၊ မြသလင်းလို့
 မျဉ်းတို မျဉ်းရှည်၊ ရောင်ခြည်ကွန်မြူး
 တိမ်တိုက်ဦးက၊ သောက်ရှူးကြယ်သွင်၊ ဆင်ယင်ဝတ်စား
 သူရဲများ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကေဝဋ်အမတ်ကို အဆောင်အယောင် ပေးရာ၌-

“ညီလာသဘင်၊ ရွှေနန်းခွင်သို့၊ ထွက်ဝင် ခ စား
ပတ္တမြားခြူးအုံ၊ ပန်းမျိုးစုံတဲ့၊ ကြေးမုံပြင်နှင့်
ဆံကျင်ဆံထိုး၊ ရွှေကြိုးရွှေသွယ်၊ စလွယ် သင်းကျစ်
သိုင်းရစ်ဘွဲ့ဖြူ၊ နန်းကျူဝတ်လုံ၊ ခြူးအုံနားတောင်း
ဆင်မြဲဗောင်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ကျေးသားက ပဉ္စာလတိုင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုရာ၌ ...

“အင်္ဂါခုနစ်ပါး၊ တံခါးကျုံးမြောင်း၊ တန်ဆောင်း ခိုနန်း၊ ဈေးလမ်း
သဘင်၊ ထွက်ဝင်လို့သွားလာ၊ မိုလ်ပါခပဲ၊ သူရဲသူခက်၊ လက်နက်
မကွာ၊ ချပ်ကာ မိန်ညို၊ မောက်တို မောက်လူ၊ ကိုင်ယူတုတ်ဓား၊
လေးမြားစွဲလျက်၊ တခဲနက်မို့၊ ကျွက်ကျွက်သာညံ၊ ရထားနှင့်
ဆင်မြင်းသံမှာ၊ ခြေချင်းထပ် ဘလောင်ဆန်၊ ညံချင်တိုင်းညံ၊
ထပ်ချင်တိုင်းထပ်” စသည်ဖြင့် တွေ့ရပေသည်။ ယင်းသို့ကြောင့်

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်သည် စွယ်စုံသည့် ဆင်ကဲ့သို့ ကောင်းမြတ်
သည့် ပြဇာတ်ဟု ဆိုနိုင်ပါတော့သတည်း။

မောင်မောင်တင်

ကထိက

မြန်မာစာပေဌာန

ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်

မန္တလေး။

မဟော်ပြဇာတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပထမကဏ္ဍ။ အပိုင်း (၁)

ဇယတု

အခန်း [၁]

ရုဠနိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးနှင့် မှူးမတ်များ
ညီလာခံသဘင် ဆင်ယင်ခန်း

ရုဠနိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ဆို။ ။ အာထဗ္ဗဏ၊ စသည်လုံးစုံ၊ သုံးပုံဗေဒင်၊
မြော်မြင်တတ်မှု၊ လုံ့လပြုလျက်၊ အနုအကြမ်း၊ ထောက်လှမ်း
ပညာ၊ ဝတ်ငါးဖြာဖြင့်၊ ညီညာကုန်စင်၊ တတ်မြော်မြင်သား၊
ငါ့တွင်ရှိညွတ်၊ ဆရာမှတ်၍၊ အမြတ်တနိုး၊ နတ်နှယ်ကိုးသည်၊
ကျော်ဟိုးပေါက်ပြ၊ ဗြဟ္မဏဟု၊ ဗျူဟသဘာ၊ ညီလာသဘင်၊
ရွှေနန်းခွင်သို့၊ ထွက်ဝင်ခစား၊ ပတ္တမြားခြူးအုံ၊ ပန်းမျိုးစုံတဲ့၊
ကြေးမုံပြင်နှင့်၊ ဆံကျင်၊ ဆံထိုး၊ ရွှေကြိုးရွှေသွယ်၊ စလွယ် သင်း
ကျစ်၊ သိုင်းရစ်ဘွဲ့ဖြူ၊ နန်းကျူဝတ်လုံ^၁၊ ခြူးအုံနားတောင်း၊

၁။ နန်းကျူဝတ်လုံ (ဟံ) တစ်နည်း နံကြူယူသော် ရ၏။ (နန်းကျူ = နန်းကြိုး၊ နန်းချည်များ
ကျူနွယ်ကဲ့သို့ ဧကံထားသည့်နှယ် မွမ်းမံထားသော ဝတ်လုံ)
[ဤတွင် (ဟံ) သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဟံသာဝတီထုတ် “မဟော်ပြဇာတ်” ကို ရည်ညွှန်း
သည်။]

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဆင်မြဲဗောင်းများကို၊ ကောင်းမွန်စွာ စီရင် ခင်းကျင်းကြရမည်

။ ။

တစ်ခန်းရပ်။

အခန်း [၂]

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား ဗောင်းဆင်ခန်း

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား ဗောင်းဆင်၍ ဆို။ ။ ငါလည်း ဗြာဟ္မဏ၊ ပါမောက္ခဟု၊
 နန်းမထိပ်ပေါ်၊ ဟိုးဟိုးကျော်သည်၊ တေဇော်ထွန်းညှို့၊ ဂုဏ်
 သတ္တိနှင့်၊ ကဝိတဆူ၊ ဇေယျသနင်း၊ အာဏာပြင်းတဲ့၊ မင်းကြီး
 ဆရာ ငါဖြစ်သည်။ ငါ့သားက မွေး၊ ငါ့မြေးလောက်မျှ၊ ငယ်
 ရွယ်လှသည်၊ နာမပျက်ချော်၊ မတ်မဟော်သည်၊ ထောက်မြော်
 ပလွား၊ စကားရှုံးနိုင်၊ စစ်ရေးပြိုင်ရာ၊ ဗိုလ်ပါအလယ်၊ ပရိယာယ်
 နှင့်၊ လည်ဆယ်ဆန်းပြား၊ ပတ္တမြားနှင့်၊ တရားမလျော်၊ ပျက်
 ချော် ကြမ်းကြုတ်၊ လည်ကုပ်ဦးစွန်း၊ ဆွဲတွန်းဒရွတ်၊ မြေမှာ
 ပွတ်လို့၊ ပေါက်လွတ်ကျင့်ကြံ၊ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်၊ သွေးစက်
 စက်နှင့်၊ အရှက်ကြီးစွာ၊ သေရာပါအောင်၊ မျက်နှာမေးဖျား၊
 ပါးနှင့်ထိပ်ပြင်၊ ဘယ်တွင်မလပ်၊ အမာရွတ်ကွင်း၊ ထင်းထင်း
 အရာ၊ နံ့သာပန်းမာလ်၊ ဖိုလိမ်းကျပါလည်း၊ ဒဏ်ရာမပျောက်
 ရှိလေသည်။ သပေါက်မသား၊ လူငနွား၊ လားလားစိတ်က၊
 မာန်မချဘူး၊ ယောက်ျားအင်္ဂါ၊ ငါ့ပညာနှင့်၊ ဉာဏ်ရှာလို့ ကြံ
 ရရင်၊ ခံနိုင်ဘူး၊ ဧတဒဂ်၊ မိမိလာပြည်လုံးကို၊ ထုံးကဲ့သို့ ကြေ
 တဲ့အောင်၊ မြေလှန်ပြီးအတတ်၊ ဝိဒေဟမင်းမြတ်နှင့်၊ ယုံမှတ်
 သည့် မဟော်၊ ဖြားယောင်းကာခေါ်ပြီးလျှင်၊ ပြည်တော်သို့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကျသောခါ၊ ဖမ်းရမည်ဆက်ဆက်၊ ပကုသ်နှင့် ဒေဝိန်း၊ ကာမိန်း
 နှင့် သိန်းအမတ်၊ လေးဦးသား လူအလျှပ်ကို၊ အစသတ်
 လှောင်ပြီးလျှင်၊ တကောင်စီ တံကျင်ထိုးလို့၊ မိုက်မျိုးစု တတွေ
 ကို၊ သေစိမ့်မည် ဆက်ဆက်၊ နန်းတော်သို့ တက်ပြီးလျှင်၊
 လျှို့ဝှက်ကာ တင်တော့မည်။ ။

ဝိုင်းဘုရင် ရာဇိန္ဒာက သြဘာသံ ကြူကြူနှင့်၊ ချစ်ဗျူဟာ
 နှိမ်ပြီးလျှင်၊ မလိမ် အောင်သွယ်ရောက်လို့၊ တောဆင်ပေါက်
 မှန်သွင်သွင်၊ ကျူတောသို့ ဝင်ရအောင်၊ ပတ်မှန်းဆင်^၁ လွတ်
 ဆရာ။ ။

တစ်ခန်းရပ်။

အခန်း [၃]

စူဠနီ ဗြဟ္မဒတ်မင်းထံ ကေဝဋ် ဓ စားခန်း

ကေဝဋ် တင်စေ။ ။ မဟာဥက္ကဋ်၊ မြတ်ရွှေဘုန်းနှင့်၊ လက်ရုံး ဆန့်
 ထောင်၊ ခန့်တိုင်း အောင်သည်၊ ထွတ်ခေါင်မှန်နန်းရင် ဘုရား
 ။ ။ ရွှေရွှေခညောင်း၊ ရံသိန်းသောင်းနှင့်၊ မြတ်လောင်းဓမ္မရာဇ်၊
 တက်သစ်နေတူ၊ ရိပ်ဖြူဖြန့်ကာ၊ ညီစွာမမှား၊ လေးပါး ဣရိယ၊
 မျှ သတင်းလျော်၊ စက်မှေးခေါ်သည်၊ ပျော်တော်မူပါစ ဘုရား
 ။ ။ ထူးခြားတင်ရန်၊ ဉာဏ်ထိုးဖန်၍၊ အကြံဆန်းပြား၊ ရှိသည်
 များကို၊ ရွှေနား ဆင်တော်မူပါ ဘုရား။ ။

၁။ မှန်းဆင် = တည်ဆင်။ တောဆင်ဝိုင်းကို အောက်မားတော်များနှင့် အောက်ငင်ရာ
 တိရစ္ဆာန်အထီးသည် မျိုးဇာတ်တူ တိရစ္ဆာန်မကို ဓမ္မတာ သဘာဝအတိုင်း မက်မောခြင်း
 ကိစ္စကြောင့် မှန်းဆင်မဖြင့် ဖြားယောင်း ကျူးသွင်း ဖမ်းရသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

စူဠနိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး အာဏာထားစေ။ ။ သယ်- လူမိုက် ဗာလ၊
 ကေဝဋ္ဌ။ ။ စစရာရာ၊ ငါ့ထံလာ၍၊ ထပ်ကာဆင့်ပွား၊ သင့်
 စကားသည်၊ နားဝယ်ကန်လန်၊ တံကျင်တန်သို့၊ မခန့်မလေး၊
 မတွေးမထောက်၊ ရှေ့နောက်ပိုင်ပိုင်၊ မသိနိုင်ဘဲ၊ ဉာဏ်ဆန်ကွဲ
 နှင့်၊ ကျိုးနဲရှက်ရ၊ အဆက်လည်းမကျ၊ မလှအရေး၊ ဘေးကြီး
 သင့်လှ၊ ဗိုလ်စုတတွေ၊ လာလေပျက်စီး၊ စနက်မီးငုံ၊ စုတုံကြက်
 သီး၊ ထပြီးအပြန်၊ ဖန်ဆောင်လုပ်ဟန်၊ ထိုအကြံ ရှိတော့မည်
 ။ ။ အကြံရှိသော၊ ဉာဏ်ရှိသောနှင့်၊ ပြောတဲ့စကား၊ ငါ့နား
 မှာ အကြားခက်လှချည်၊ နန်းထက်က ဆင်းလဟဲ့။ ။

ကေဝဋ္ဌ ဆို။ ။ တင်ပါသည်ဘုရား။ ။ အရှင့် အကျိုးကို၊ သယ်ပိုး
 ရွက်ဆောင်၊ အောင်မည်မြင်၍၊ ခုအင်ဂှက်ကွယ်၊ ပရိယာယ်
 နှင့်၊ တင်ဘွယ်ဆန်းပြား၊ ကြံစကားကို၊ အများဗိုလ်ပေါင်း၊
 တစောင်းနားက၊ မကြားရအောင်၊ စံဆောင်ပြာသာဒ်၊ ဘုံဝရတ်
 တွင်၊ မမြင်ပုန်းလျှိုး၊ နှစ်ကိုယ်ချင်း သိသင့်ပါသည်။ ။ လိုက်နာ
 တော် မူပါ၊ ဆူဆူနန်းကြီးရင် ဘုရား။ ။

(ဘုံကိုးဆင့် ပြာသာဒ်ထက်သို့ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးနှင့် ကေဝဋ္ဌ
 အမတ်တို့ တက်၍ တိုင်ပင်စေ၊ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၏ အိပ်ရာ
 စောင့် ဖြစ်သော သာလိကာမ နောင်ချိုင့်၌ ရှိစေ)

စူဠနိဗြဟ္မဒတ် ဆို။ ။ ဗြာဟ္မဏဆရာ။ ။ ပညာဆန်းကြယ်၊ လျှောက်
 ဖွယ် ခြားနား၊ ရှိသည်များကို၊ ငါ့အား ယခုတင်။ ။

ကေဝဋ္ဌ တင်။ ။ တင်ပါသည် ဘုရား။ ။ ထူးခြားထွေလာ၊ ကြံ
 သည်မှာမူ၊ အင်္ဂါညီစွ၊ ရှုမဝတည့်၊ ပဉ္စာလစန္ဒီ၊ သိင်္ဂီရွှေလှော်၊
 ရင်သွေးတော်ကို၊ သင့်လျော်ညီစွာ၊ ကဗျာယခု၊ စီကုံးပြု၍၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အောင်ဆုမင်္ဂလာ၊ သဒ္ဓါထူးလည်၊ ကဗျာသည်တို့ကို၊ ရွှေပြည်
 အောင်ချာ၊ မိမိလာသို့၊ မကြာယခု လွတ်ရမည်။ ။ ၎က်
 သကုဏ၊ ပျံကြွလျင်မြန်၊ ဆည်းလည်းသံနှင့်၊ ညံညံရိုက်ချုန်း၊
 ပြည်အလုံးဝယ်၊ ချိန်ဆုန်းအခြေ၊ ကြားနဲ့စေ၍၊ ဝိဒေဟရာဇ်၊
 ထိုမင်းစစ်ကို၊ ချစ်သမီးမြတ်နှင့်၊ လက်ထပ်လိုဟန်၊ ရာဇသံ
 နှင့်၊ တမန်ပြု၍၊ ယခု ချီထွက်သွားပါမည်။ ။ မရှည်မကြာ၊
 မိမိလာက၊ ဝိဒေဟာမင်း၊ ကျွန်ရင်းမဟော်၊ လေးဘော်အမတ်၊
 မရပ်မဆိုင်း၊ ပဉ္စာလတိုင်းကို၊ နွားရိုင်းတသင်း၊ ခြံဝယ်သွင်း
 သည့်နယ်၊ ချက်ချင်းရောက်အောင် ဆောင်ပါတော့မည်။ ။
 လာရောက်သောခါ၊ မထွက်သာအောင်၊ အစာနှင့်မြူ၊ ငါးကို
 ယူသို့၊ လွယ်ကူဖမ်းဆီး၍၊ အပြီး သတ်ရပါလိမ့်ဘုရား။ ။

စုဋ္ဌနိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ဆို။ ။ ကေဝဋ်ဆရာ။ ။ မဟာ ဗြဟ္မဏ၊
 တင်သစကား၊ ခြားနားထောက်မြော်၊ ကောင်းကျိုးဖော်၍၊
 လျော်လေစွာသည်။ ဆရာပဏ္ဍိတ်၊ ပုရောဟိတ်။ ။ တိတ်
 အနာဂတ်၊ ထူးမြတ်သိမြင်၊ တတ်သည့်အင်နှင့်၊ ကောင်းကင်
 မိုးမြေ၊ ရေလေမကြွင်း၊ ကျယ်ဝင်းပညာ၊ မာယာလေးဆယ်၊
 ပရိယာယ်နှင့်၊ နာဘွယ်ပြည့်တင်း၊ တပြည်မင်းတွင်၊ ဝင်ကြို့
 ချောင်းမြောင်း၊ သံကောင်း လက္ခဏာ၊ အင်္ဂါပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်နှင့်
 လျော်စွာ၊ ရတနာနာရီ၊ ဗာဟိဗေဒင်၊ ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၊ တတ်မှု
 လိမ္မာ၊ တူရိယာနှင့်၊ ကဗျာဖွဲ့ကုံး၊ ခြိမ့်အုန်းညံစည်၊ စောင်းညင်း
 သည်ကို၊ ရွှေပြည်အောင်ချာ၊ မိမိလာသို့၊ လျင်စွာယခု လွတ်ရ
 မည်။ ။ ကေဝဋ် ဆရာ။ သင့်မှာနောက်ထပ်၊ ထူးမြတ်လှစွာ၊
 ပဏ္ဏာလက်ဆောင်၊ များမြောင်ခင်းကျင်း၊ ဆင်မြင်းမိုလ်ပါ။

၁။ တပြည်မင်းကို၊ ဝိုင်းကြို့ချောင်းမြောင်း (ဟံ)

